

Mo Yan. Förändring. Bokförlaget Tranan.

Det började med att Mo Yan blev utslängd ur skolan. Envist sökte han sig tillbaka dit för att lika bryskt bli utkastad på nytt. Kanske var det denna envishet som förde Mo Yan till nobelpriset i litteratur. Skolan blev däremot ett oavslutat kapitel. Boken "Förändring" är en lågmäld och stillsam berättelse om den egna uppväxten och ungdomen och samtidigt en varm nostalgisk blick bakåt över ett Kina som utvecklats från fattigland till högteknologisk kapitalism på 50 år. Blev allt bättre? Utveckling är komplicerad.

Degknytena som en restaurang började maskintillverka var i varje fall inte lika goda som de man gjorde för hand hemma i byn. Å andra sidan stoltserar de nya lyxkrogarna med hangjordade degknyten i exklusiva smaker. Inte ens författaren själv undgår förändringen. När han vid bokens slut möter en barndomsvän sitter de på ett fashionabelt hotell där Mo Yan har pengar att bjuda på vad han vill, allt medan han med mobilen undersöker möjligheter för vännens dotter att bli antagen till operan. Den ekonomiska förändringen gör något med alla. Som en metafor till denna förändring finns en gammal rysk lastbil från 50-talet, en Gaz 51. Den gör en färd genom berättelsen från fattigdomens stolthet till nyrikedomens kitsch.

"Förändring" berättar om Mo Yans väg till författarskapet och landets resa till ekonomisk stormakt, allt sett genom vardagliga människors ögon. Ett utmärkt val för den som lite enkelt och utan alltför stor läsinsats vill bekanta sig med nobelpristagaren i litteratur år 2012. Som en författares biografi kommer jag gång på gång att tänka på Vilhelm Moberg. Där finns ett nära släktskap.

Jakob Carlander